

Sundhedsvæsnet får en vinterpakke på én milliard

NYHEDER Side 3

Trods tørke fyrer Kina vandet af som kunstig OL-sne

SPORT Side 9

Foto: Thomas Peter/Ritzau Scanpix

POLITIKEN

Mandag

6. december 2021

Årgang 138, Nr. 67

Pris 40,00

Kundecenter

Politiken 70 15 01 01

1. udgave

www.politiken.dk

KULTUR Forsiden

Bakkeskolen i Esbjerg ligger i et kvarter, som figurerer på listen over de mest socialt belastede boligområder. Skolens elever kommer i alle farver, dog var nogle begyndt at fravælge skolen. Men en dag kom Statens Kunsthåndværk forbi, og så skete der noget. Det startede i gulvhøjde, hvor et gammelt, akustisk maderidt af brune fliser blev erstattet af et spraglet linoleumsgulv, som eleverne var med til at komponere. Siden kom der kunst på væggene og i skolegården, og selv den gamle brandalarm af en ringetone er skiftet ud med fire nye, en for hver årstid. Er alle problemer så løst? Nej, men hverdagen har fået kulør. Det hjælper. Foto: Martin Lehmann

Kriminalitet smitter mest i byer

Nyt studie viser, at kriminel adfærd smitter, og at kriminalpræventive indsatser har større værdi, end vi går rundt og tror.

FOREBYGGELSE

MORTEN SKJOLDAGER

Hvis man forhindrer en ung mand i at begå en kriminel handling, er det selvfølgelig i sig selv en fordel for samfundet og ofrene.

Gevinsten er dog endnu større, for kriminel adfærd smitter blandt unge

mænd, og hver eneste afværget kriminel handling sparer samfundet for op mod seks kriminelle handlinger i en femårig periode derefter.

Sådan lyder konklusionen i et nyt studie fra Rockwool Fonden, som er fagfællebedømt og publiceret i tidsskriftet 'Journal of Political Economy'.

»Kriminel adfærd påvirker omgangskredsens adfærd. Det betyder, at når vi ser på effekten af kriminalpræventive indsatser, så er den langt større, end vi umiddelbart ville tro, fordi effekterne breder sig som ringe i vandet«, siger forskningsprofessor Rasmus Landersø.

Som noget nyt kan han og hans medforfatter også påvise, at kriminalitet smitter markant mere i byer end i tyndtbefolkede områder, formentlig fordi folk i byer har flere sociale interaktioner. I løbet af fem år vil én forpurret kriminel handling spare samfundet for tre kriminelle handlinger i tyndtbefolkede områder og hele seks i tæt befolkede områder. Forskerne

sætter også beløb på, hvad det er værd. »Det svarer til, at man i tætbefolkede områder ved at forpurre én kriminel handling over en femårig periode faktisk vil give en gevinst til samfundet på omkring 700.000 kr., fordi effekten ikke bare er den ene afværgede handling, men også alt det afledte«, siger Rasmus Landersø.

Fokus på de unge mænd

Forskningsstudiet handler specifikt om unge mænd sidst i teenageårene og starten af 20'erne. Resultaterne kan ikke nødvendigvis overføres til andre grupper, men de unge mænd fylder godt op i kriminalitetsstatistikkerne, og det er derfor relevant at sætte ind blandt dem. I den forbindelse mener Rasmus Landersø, at det er vigtig viden, at den potentielle gevinst ved kriminalpræventive indsatser er større, end vi normalt antager.

»Hvis vi ikke har uanede midler til rådighed, foregår der jo en afvejning af, hvad vi i samfundet skal bruge penge på,

og der holdes fordele og ulemper op imod hinanden. Hvis det er sådan, at vi undervurderer fordelene ved en indsats betydeligt, så kan det have konsekvenser for, hvor meget vi burde bruge på den indsats«, siger Rasmus Landersø, der lige som sin medforfatter, professor Christian Dustmann fra University College i London, er økonom.

Flere kriminologer nikker genkendende til konklusionerne i det nye studie.

»Der er ingen tvivl om, at gevinsten ved at hive én person ud af kriminalitet, er større, end hvad man umiddelbart ser. Et kriminel miljø er ofte langt mere porøst, end man skulle tro. Når man begynder at pille enkeltpersoner ud, så påvirker det hele miljøet«, siger kriminolog Kasper Fisker, som for nylig udgav bogen 'Det Kriminalpræventive styresystem'.

Kasper Fisker har ikke læst det nye forskningsstudie, så han kan ikke forholde sig til studiets konklusioner om, præcis hvor meget kriminalitet smitter, men

han mener, at det er oplagt, at kriminalitet smitter mest i byer.

»Afsmitning er et kendt fænomen, men det kræver, at der er et miljø, hvor man er indbyrdes påvirket af hinanden«, siger han og peger på, at det er fint med kvantitative tal for effekten af kriminalpræventivt arbejde, men at det i praksis er vigtigt med en målrettet indsats.

»Det er lige meget, hvis dem, man får ud af kriminalitet, ikke er normsættende personer. Jo mere toneangivende, jo mere hårdkogte de er, jo mere mening giver indsatsen«, siger han.

Poul Kellberg, kriminolog og direktør i Comeback Camp, som hjælper marginaliserede unge, har samme vurdering.

»Vi ser det tydeligt, når vi får unge på ret kurs. Det smitter af på deres mindre brødre og i deres omgangskreds«, siger han.

morten.skjoldager@pol.dk

Præsten ved, at kriminalitet smitter

Side 2

POLITIKEN MENER

Kurs mod konflikter

Retsforfølg eller frigiv pirater på 'Esbern Snare'.

Et krigsskib med fire døde pirater liggende i kølerummet og fire levende formodede pirater indespærret i bure på dækket.

Det lyder som en Hollywood-film eller en eksotisk krimi, men er utroligt nok virkeligheden på den danske fregat 'Esbern Snare', der sejler rundt i Guinea-bugten ud for Afrikas kyst. De formodede pirater blev skudt og tilfangetaget af danske frømand 24. november som led i 'Esberns Snare's mission for at beskytte den civile og kommercielle skibstrafik mod pirateri.

Selve aktionen, nedskydningen af de fire formodede pirater og tilfangetagelsen af de øvrige fire afrikanere var lovlig nok, men hvad nu?

De tilfangetagne formodede pirater kan jo ikke sidde i bure på et dansk krigsskib til evig tid, og jo længere der går, jo mere tydelige bliver udfordringerne i den danske antipirat-mission.

For vel er formålet godt – pirateri er et reelt problem for søfarten og noget, som Danmark har interesse i at bekæmpe. Men som et demokratisk retssamfund går det selvsagt ikke, at vores militær fængsler folk på ubestemt tid uden ordentlig rettergang. Den slags retstomme rum er dødsensfarlige og undergravende – se bare på USA's fangelejr i Guantanamo, der nu har været en skamplet i to årtier.

DET BIZARRE ved situationen er, at vi har været her før. I 2008 havde søsterskibet 'Absalon' just samme problem, da man tilfangetog og siden frigav en gruppe formodede pirater ud for Afrikas Horn.

Ganske vist har Danmark faktisk forsøgt at forberede sig på missionen. Ikke bare ved at udruste fregatten med bure, men også – og en del mere konstruktivt – ved at støtte juridiske reformer i regionen for at fremme retsforfølgelse af pirater. En indsats, der faktisk har båret frugt. Tidligere i år blev pirater dømt for første gang i regionens historie i både Togo og Nigeria.

Det løser bare ikke den aktuelle udfordring med de tilfangetagne pirater. Bedst ville være at få retsfulgt de fire fanger i nærområdet, men det er indtil videre ikke lykkedes Danmark at få nogen afrikanske lande til at tage imod dem.

Dermed er der reelt kun to veje frem. Enten må Danmark meget snart frigive de fire, hvis det kan ske sikkert, eller også må de blive bragt til Danmark og forsøgt retsfulgt. Jo længere tid der går, jo mere problematisk bliver situationen. Pirateri er en svøbe, som skal bekæmpes. Men ikke på bekostning af helt basale menneskerettigheder. *mr*

ÅRETS JULEGAVE

SVEDER DU OM NATTEN?
Sved-absorberende nattøj i lækker kvalitet til damer og herrer

Dansk Design NATKJOLE KUN 349,-

Bestil på CareTakes.dk

Ring 66 10 20 20 man - fre 9-15

Hvad giver du til den, der har alt? **En ged!**

Den kan ændre livet for en fattig familie.

Se alle gaverne på:

givenged.dk

FOLKEKIRKENS NØDHJÆLP actalliance

GIV POLITIKEN VIDERE

Del din læseglæde med en, du holder af
fra 399 kr. 199 kr.

Du kan bruge kameraet i din smartphone til at skanne koden

Bestil julegaven via politiken.dk/julegave2021 eller på tlf. 70 15 01 01

POLITIKEN